

[N. P. Andreasen.]

Jeg er ogsaa glad ved den indsatte Bestemmelse om, at efterlevende Ægtefælle bliver ligestillet med Livsarvinger. Det er et Spørgsmaal, der har været ikke saa lidt Strid om, men jeg kan ikke se rettere, end at den efterlevende Ægtefælle absolut bør staa paa lige Fod med disse.

§ 22 drejer sig om Oprettelse af Husmandsbrug efter den gamle Lov, som man plejer at sige, Oprettelse af mindre Landbrug paa privat indkøbt Jord. Det er allerede fra flere Sider udtalt, at Jordkøbslaanet er for lille, og det er meget muligt, at det er det. Lovforslaget her foreslaar Jordkøbslaanet forhøjet fra 10 000 Kr. til 11 000 Kr.; jeg for mit Vedkommende vil gerne, hvis det skulde være muligt at opnaa en Forbedring her, gaa med dertil, idet jeg ikke ser rettere, end at alle Faktorer i Øjeblikket bør tages i Betragtning, som kan bidrage til mest muligt at fremme Udstykningen, der bogstavelig talt er ved at gaa i Staa. Kan man rette paa dette Forhold — den ærede sidste Ordfører var inde paa det —, skal jeg som sagt gerne medvirke dertil.

I øvrigt gælder de samme Regler for denne Udstykning som for den, jeg allerede har omtalt, idet Bestemmelserne om Byggeaanet svarer til de i § 16 fastsatte Regler, ligesom der under samme Betingelser og efter de samme Regler som anført i § 18 kan ydes Laan til Installation af Elektricitet og Etableringslaan til Anskaffelse af Besætning og Inventar.

Ifølge § 26 sættes det Beløb, der kan anvendes til Etableringslaan, op fra 300 000 Kr. til 500 000 Kr. Jeg tvivler dog om, at dette Beløb vil kunne slaa til; i hvert Fald regner man saa med en meget lille Udstykning. Hvis man gaar ud fra, at de fleste af Ansøgerne faar de 3 000 Kr. som Etableringslaan, kan der med de Grænser, der her er sat i Loven, kun oprettes omkring 165 Brug om Aaret, og det synes jeg er for lidt. Vi er sikkert alle sammen enige om, at netop de Forhold, vi for Tiden lever under, betinger, at der ydes Etableringslaan i videst mulig Udstrækning.

Som ny Bestemmelse foreslaas det i § 27, at Lejehuse kan overgaa til at være Statshuse paa samme Betingelser som Brug paa privat indkøbt Jord. Afgørelsen heraf skal ligge hos Statens Jordlovsudvalg. Jeg tror, dette er en meget god Bestemmelse. Efterhaanden som Lejehusloven udvikler sig, som den gør, og efterhaanden som en Del af de store Landbrugsejendomme sælges til helt andre Formaal, vil der blive

en Række Lejehus-Husmænd, som næsten ikke ved, hvordan de skal fortsætte deres Tilværelse. For dem bliver der nu her aabnet Mulighed for at komme ind under Loven paa samme Betingelser som andre Statshusmænd.

Til Kapitel VII, der handler om Tillægsparceller og Tillægslaan m. m., vil jeg gerne knytte nogle principielle Betragtninger. Det er allerede af et Par af de ærede Ordførere udtalt, at disse Tillægslaan maaske ikke behøvede Rentefrihed, og det er ogsaa sagt, at man skulde være forsigtig med Hensyn til Tillægsjord. Dette kan jeg ikke billige, thi det er jo saadan — det maa vi vist hver især indrømme —, at vi i Øjeblikket staa over for en Mængde Vanskeligheder, naar det drejer sig om Oprettelse af disse Brug. Der er Vanskeligheder baade med Hensyn til Bygninger, Besætninger, Inventar, Redskaber, kort sagt alting, idet Priserne er af en saadan Karakter, at de volder de enkelte store Betæneligheder. Men med Hensyn til Tillægsjord kommer alle disse Betæneligheder slet ikke frem, og man maa erindre, at inden for det samlede Landbrug — man regner normalt med, at der her i Landet findes omkring 210 000 Landbrug — er der efter de Oplysninger, der foreligger for os, ca. 80 000 Smaabrug, hvis Jordværdi er under 5 000 Kr.

Det er givet, at en stor Part af disse Smaabrug er meget haardt ramt i Tider som de nuværende, hvor der bogstavelig talt er lukket af for alle Tilførsler af de Raastoffer, som disse Smaabrug normalt ellers baserer deres Produktion paa. Her har der kunnet gøres et stort og samfundsnyttigt Arbejde for at faa saadanne Brug gjort lidt større, det vil sige mere selvstændige; og jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Sønderup i hans Betragtninger med Hensyn til, at der bør gøres et mere indgribende Arbejde for at faa Tillægsjord til disse Brug. Jeg tror imidlertid, det kniber med ude i Kommunerne at indse, hvordan hele dette Forhold ligger. Jeg har heller slet ikke noget imod, som det ærede Medlem sagde, om man ikke var saa nøjeregnende med de Grænser, som er fastlagt. Dog vil jeg mene, at de Grænser, der er sat i Lovforslaget, i hvert Fald for Jyllands Vedkommende vil vise sig at være store nok, fordi Vurderingerne derovre ligger anderledes end over hele det øvrige Land. Men jeg kan godt være med til den Tanke, det ærede Medlem udkastede, at kan vi lette Grænserne her, kan det være, vi kan gøre en Indsats med Hensyn til at faa endnu flere hjulpet til lidt mere Jord, end de har i Øjeblikket.